

Nr 39.

Utlåtande i anledning av väckta motioner om åtgärder för laxstammens bibehållande och eventuella utökande.

(2:a avd.)

I två inom riksdagen väckta, till jordbruksutskottet hänvisade likalydande motioner, nämligen I: 28 av herr *Bergh, Ragnar*, och II: 46 av herrar *Hæggblom* och *Lindmark*, har hemställts, »att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t anhålla om utredning, huruvida och på vad sätt laxstammens bibehållande och eventuella utökande lämpligen kan befrämjas, och att därvid även överväges statsbidrag för ändamålet i kombination med laxodlingsavgifter från de närmast berörda fiskeriorganisationerna».

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för nämnda yrkande, får utskottet hänvisa till motionerna.

Utskottet har i vederbörlig ordning inhämtat utlåtande i ärendet från lantbruksstyrelsen, varjämte Svenska ostkustfiskarnas centralförbund och Svenska insjöfiskares centralförbund beretts tillfälle att avgiva yttrande över motionerna. Vid lantbruksstyrelsens utlåtande funnos fogade särskilda yttranden av fiskeriintendenterna inom landet.

Lantbruksstyrelsen har avstyrkt bifall till motionerna och som motivering härför anført i huvudsak följande:

Lantbruksstyrelsen vill framhålla, att laxfångstens storlek så långt tillbaka som statistik föreligger varit underkastad mycket stora årliga växlingar och att detta tydligen stått i direkt samband med laxbeståndets större eller mindre riklighet, beroende i första rummet på rika eller fattiga årsklasser. De senaste årens stora laxfångster såväl i havet som i älvarna få därför främst tillskrivas ovanligt rikliga årsklasser av lax, vilket gjort att de fiskande i stor omfattning ägnat sig åt laxfiske. När efter några år laxbeståndets numerär säkerligen åter nedgår, kommer också laxfisket utan tvivel att bedrivas mindre intensivt. Den nuvarande rika laxförekomsten torde sannolikt bero på dels förekomsten av flera av hydrografiska och biologiska faktorer betingade, mycket rika årsklasser, dels ett antagligen minskat laxfiske i södra Östersjön under åren 1944—1946, varigenom en hel del lax sparats och blivit fångad först vid sin vandring mot de nordligare älvarna.

Vad angår odlingens medverkan till laxbeståndets nuvarande riklighet, är det knappast antagligt att densamma härvid spelat någon avgörande roll. Sålunda har ökningen varit betydande även i sådana älvar där odlingen varit av ringa omfattning. Frågan om laxodlingens betydelse och än mera om de mest rationella metoderna för dess bedrivande äro för närvarande föremål för ingående undersökningar genom vandringsfiskutredningens försorg. Resultaten härav böra givetvis avvaktas, innan mera omfattande åtgärder genom-

föras. Det är dock ganska säkert att en utökad laxodling för att medföra goda resultat måste baseras på produktion av större laxungar, antingen genom uppfödning av dylika i dammar eller genom utnyttjande av smärre vattendrag såsom uppfödningssområden. I båda fallen krävas avsevärda kostnader, som ej på långt när kunna täckas av till buds stående medel. Enligt lantbruksstyrelsens mening måste det därför anses befogat, att bidrag härför tillskjutas från det allmännas sida ävensom att laxfiskarna själva svara för en del av kostnaderna. Lantbruksstyrelsen ämnar i sina anslagsäskanden till nästa års riksdag hemställa om bidrag för utförande av ytterligare försök med laxodling. Det torde sedermera böra ankomma på lantbruksstyrelsen att, när riktlinjerna för laxodlingens fortsatta bedrivande samt vissa andra ännu ej klarlagda spörsmål rörande växlingarna i laxbeståndets storlek blivit mera klarlagda, hos Kungl. Maj:t göra framställning om erforderliga bidrag för ändamålet ävensom att undersöka frågan, huruvida möjlighet förefinnes att genom de stora fiskarorganisationerna få till stånd en frivillig inbetalning av laxodlingsbidrag.

Då en mycket stor del av den från de svenska älvarna härstammande laxen fångas i södra Östersjön av fiskare från de därintill belägna länderna, synes rimligt att bidrag till utökad odling tillskjutas även från dessa länder. Förslag till konvention härom mellan östersjöstaterna har tidigare under hand varit på tal.

Lantbruksstyrelsen vill därjämte framhålla att, därest laxfisket i havet och även i älvarna skulle få en sådan omfattning, att det uppenbarligen blir till fara för laxbeståndet, vissa restriktiva bestämmelser måhända kunna bli erforderliga. Dylika bestämmelser böra då efter framställning från fiskerimyndigheterna utfärdas med stöd av Kungl. Maj:ts fiskeristadga. I detta sammanhang må även framhållas önskvärdheten av att få infört ett för hela östersjöområdet gällande minimimått på fångsttillåten lax, varigenom den hittillsvarande stora fångsten av smålax i södra Östersjön skulle förhindras. Frågan härom är sedan lång tid tillbaka aktuell, ehuru dess lösning hittills strandat på motstånd från tysk och polsk sida. Lantbruksstyrelsen kommer emellertid att återigen upptaga detta spörsmål, när det internationella läget blivit mera stabiliserat.

Såväl *Svenska ostkustfiskarnas centralförbund* som *Svenska insjöfiskares centralförbund* ha förordat bifall till motionerna. Sistnämnda förbund har därvid uttalat, att det syntes lämpligt att de i motionerna berörda spörsmålen upptoges till prövning i samband med behandlingen av en av förbundet till Kungl. Maj:t ingiven framställning om införande av en allmän fiskeavgift för utövande av sötvattensfiske, vilken framställning för närvarande vore föremål för remissbehandling inom Kungl. Maj:ts kansli.

Såsom i motionerna antytts, pågå för närvarande vissa undersökningar inom den år 1945 på initiativ av chefen för vattenfallsstyrelsen tillsatta s. k. vandringsfiskutredningen, bestående av representanter för industri- och fiskarorganisationer, rörande frågan om laxodlingens betydelse och de mest rationella metoderna för dess bedrivande. Resultaten av dessa undersökningar torde komma att bli av stor betydelse för bedömandet av de av motionärerna berörda spörsmålen. Med hänsyn härtill och då lantbruksstyrelsen i sitt i ärendet avgivna utlåtande förklarar sig ha för avsikt att till Kungl.

Utskottet.

Maj:t inkomma med förslag i ämnet, synes enligt utskottets mening någon riksdagens åtgärd i anledning av motionerna icke erforderlig.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,

att de likalydande motionerna I: 28 och II: 46 icke må för-
anleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 21 maj 1947.

På jordbruksutskottets vägnar:

L. TJÄLLGREN.

Närvarande: se under utlåtandet nr 38.